

Pohled na nejvyšší bod Českého lesa, Čerchov

Vítejte v krajině Českého lesa, kde lesnatý pás kopců vytváří již od pradávna přirozenou hranici mezi Čechami a bavorskou Horní Falcí a ukrývá mnoho stop z historie zdejší krajiny. Pozornému návštěvníkovi umožňuje poznávat, jak se příroda a člověk po staletí vzájemně ovlivňovaly. Díky lidskému hospodaření tu vznikla pestrá mozaika rozmanitých stanovišť. Ta jsou nyní domovem těch druhů rostlin a živočichů, které by v původně lesnaté krajině neobstály.

Přírodní rezervace Diana

Původně tu rostly převážně jedlobukové lesy, na vlhkých místech doplněné rašeliništi a podmáčenými smrčínami. Postupně byly obohaceny o pastviny, louky, pole a sady. Drobné horské toky doplnily malé rybníčky, tůňky a vodní náhony. Rozvíjela se sídla. Po druhé světové válce ale byla většina zdejších německých obyvatel vyhnána, vsi byly zbouřány a vznikla tu tzv. železná opona, neprostupné hraniční pásmo. Pozůstatky osídlení ovládla opět příroda.

Chráněná krajinná oblast Český les byla vyhlášena v roce 2005 na rozloze 473 km². Zaujímá převážnou část pohraničního pohoří Českého lesa sahající od Folmavy na jihu po Broumov na severu.

Dům přírody Českého lesa je vstupní branou do zdejší krajiny. Expozice ukazuje její proměny v čase. Zachycuje prvotní kolonizaci pohraničních hvozďů, rozvoj zemědělského hospodaření a průmyslové výroby, především skla, poválečné vyhnání obyvatel a vznik zakázaného hraničního pásma. Dílčí části expozice se věnují zaniklým obcím, jejich historii a současnému stavu, lučním společenstvům a vodě v krajině. Součástí je i film, který zve návštěvníky na výlet na zajímavá a atraktivní místa v Českém lese.

Dům přírody se nachází v budově Stará pošta na náměstí v Klenčí pod Čerchovem. Historie jedné z nejstarších a nejdůležitějších pošt v Čechách sahá až do poloviny 16. století, kdy Klenčí leželo na důležité poštovní spojnici Praha – Plzeň – Regensburg.

Čáp bílý, průvodce Domem přírody Českého lesa

Čáp bílý je typickým představitelem živočicha, který se dokázal přizpůsobit změnám v krajině a úzce provázal svůj život s lidmi. Zároveň je čáp od přírody cestovatel a proto v Domě přírody Českého lesa provází návštěvníky celou expozicí.

Zaniklá obec Lučina

Dům přírody Českého lesa je návštěvníckým střediskem, které ve stále venkovní a vnitřní expozici přibližuje přírodní, kulturní a historické pozoruhodnosti unikátní příhraniční oblasti Českého lesa. Školám a dalším zájemcům nabízí specializované programy v Domě přírody i v terénu, na které se lze přihlásit prostřednictvím uvedeného e-mailu. V přízemí objektu se nachází prodej vstupenek a suvenýrů. Nabízené produkty pocházejí od regionálních producentů. K dispozici je i konferenční místnost.

Klenčí pod Čerchovem 4,
345 34 Klenčí pod Čerchovem,
GPS 49.4362586N, 12.8158461E
tel.: 379 795 325
e-mail: tic.kultura@klenci.cz
ceskyles.dumprirody.cz

Provoz návštěvníckého střediska
Dům přírody Českého lesa zajišťuje:
Městys Klenčí pod Čerchovem, č. p. 118,
345 34 Klenčí pod Čerchovem
e-mail: tic.kultura@klenci.cz
www.klenci.cz

Správu a péči o CHKO Český les zajišťuje Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, regionální pracoviště
Správa chráněné krajinné oblasti Český les, náměstí Republiky 287, 348 06 Přimda, tel.: +420 374 611 021
e-mail: ceskyles@nature.cz
www.ceskyles.ochranaprirody.cz

Vydala Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
v roce 2018. ISBN 978-80-88076-85-8, 1. vydání ©2018

Text: kolektiv autorů, fotografie: Martin Jiran, Petr Jan Juračka, Markéta Kašparová, Zdeněk Patzelt, Jan Pavlášek, Milena Prokopová, Markéta Vernerová, Jaroslav Vogeltanz, Ladislav Vogeltanz, ilustrace: Pavel Procházka, Marek Zákostelecký, mapy: Mária Bardyová, grafický návrh, sazba: Zita Nielsen, tisk: UNIPRESS spol. s r.o., náklad: 8 000

Hořec hořepek

Mlok skvrnitý

Víte, že...

- ✿ více než 80 % rozlohy CHKO Český les pokrývají lesy?
- ✿ na území CHKO Český les žije více než 40 rodní bobra evropského?
- ✿ v CHKO Český les roste silně ohrožený hořec hořepek, na který je svým vývojem vázán vzácný motýl modrásek hořcový?
- ✿ na území Českého lesa zaniklo po roce 1945 více než šedesát vsí?
- ✿ v Českém lese v minulosti fungovalo na šedesát sklárén?
- ✿ největší dochovaný leštící stroj tabulového skla v České republice je v Arnoštově leštárně na naučné stezce Sklářství v okolí Lesné?

Děkujeme Vám za ohleduplné chování k našemu společnému přírodnímu dědictví, za to, že

- ✿ táboříte a rozděláváte oheň jen na vyhrazených místech
- ✿ vjíždíte a parkujete jen tam, kde je to povoleno
- ✿ se pohybujete pouze po vyznačených cestách
- ✿ jezdíte na kolech po cestách pro cyklisty a berete ohledy na přírodu i ostatní návštěvníky
- ✿ chráníte živočichy a rostliny v jejich přirozeném prostředí
- ✿ nepoškozujete neživou přírodu a pozoruhodné památky
- ✿ odnášíte z přírody své odpadky

Tip na výlet: Po stopách sklářství v Českém lese

Dvanáct zastavení naučné stezky nás provede historií sklářství v Českém lese. Začátek stezky je ve Staré Knížecí Huti, kde je možné na začátku vsi zaparkovat. Trasa dlouhá 6 km vede po asfaltových cestách. Doporučujeme s sebou přibalit dostatečnou svačinu i pití na cestu. Asi největším lákadlem na stezce je původní stroj na leštění skla, který je jedinečný svou zachovalostí a velikostí. Naučná stezka nabízí dále informace o ochraně zdejší přírody. Doplněny jsou interaktivními prvky pro děti i dospělé.

Tip na výlet: Naučná stezka Capartické louky

Capartické louky patří mezi nejcennější louky v CHKO Český les. Návštěvníky tudy provede naučná stezka s herními prvky dlouhá necelé dva kilometry po lesních a lučních cestách v nenáročném terénu vhodném i pro děti. Seznámíme se s běžnými druhy lučních rostlin i vzácnými orchidejemi, bradáčkem vejčitým nebo s vemeníkem zelenavým. Dozvíme se, proč se kdysi běžné kvetoucí louky stávají v současné krajině vzácností, co jim škodí a co jim naopak prospívá. Nejvhodnější doba pro návštěvu je období jara a časného léta. Parkování je možné na placeném parkovišti v Caparticích, kde je i hospůdka.

Tip na výlet: Naučná stezka Vodní svět

Naučná stezka přibližuje přírodu dlouhodobě nevyužívaných vodních nádrží Na Kolmu. Hlavní atrakcí je bobří pozorovatelná na břehu jednoho z rybníků. Díky dřevěnému molu na dalším z nich se návštěvníci pro změnu dostanou až nad vodní hladinu, kde mohou pozorovat vodní bezobratlé a obojživelníky. Stezka dlouhá dva kilometry je zpestřena modelem bobřího hradu, skládačkou pro děti nebo zvukovou tabulí. Pokud budeme vycházet z Lesné, je to Na Kolm ještě další dva kilometry. Svačinu a pití s sebou.

Tip na výlet: Naučná stezka Podkovák

Naučná stezka přibližuje návštěvníkům rašeliníště nacházející se v severní části Českého lesa cca jeden kilometr jižně od komunikace Lesná – Stará Knížecí Huť. Parkovat je možné zhruba dva kilometry za Lesnou na lesní křižovatce. Rašeliníště je zpřístupněno povarovým chodníkem vinoucí se blatkovým borem. Stezka je zakončena zastřešenou vyhlídkovou plošinou s výhledem na drobné vodní plochy a vzácné druhy rostlin (rojovník bahenní, rosnatka okrouhlostlá, tučnice bahenní).

Arnoštova leštírna tabulového skla

Druhově bohatá louka

Bobr evropský

Bobří hráz na naučné stezce Vodní svět

Chodník rašeliníštěm na naučné stezce Podkovák

Člověk a les

Železná opona. Vybudování střeženého pohraničního pásma přetrhlo kontinuitu vývoje člověka a krajiny. V současné době probíhá složitá cesta návratu k příroznému a vyváženému vztahu přírody a lidí.

Rozvoj průmyslu v Českém lese. Člověk začal využívat stroje a vodní sílu, čímž došlo k výrazné změně krajiny. Tomu přispěl i úbytek lesa a jeho první řízená obnova po těžbě.

Středověká kolonizace Českého lesa. S řízeným osidlováním Českého lesa a plánováním pluzin se změnila podoba krajiny a vytvořily se pestré krajinné mozaiky.

Les před příchodem člověka. Les před příchodem prvních kolonizátorů byl neprostupným pralesem s bažinami a močály.

Z expozice Domu přírody Českého lesa. Ilustrace Marek Zákostelecký

